

'СВЕТА НЕДЕЛЯ

Брой 57 | 15 януари 2006

† НЕДЕЛЯ 12 СЛЕД НЕДЕЛЯ ПОДИР ВЪЗДВИЖЕНИЕ - НА 10-ТЕ ПРОКАЖЕНИ

В името на Отца, Сина и Св. Дух!

Градивно начало в отношенията между хората е благодарността - сърдечната, чиста и постоянна благодарност. Тя се явява като естествен плод, който се откъсва от сърце-то на един човек и се поднася на оня, който е направил съответното благодеяние. Ако за човеците е нормално явление, макар и не често, да си благодарят за оказани услуги и помощи при нужди, бедствия и нещастия, то колко това е валидно и задължително за хората спрямо Оня, Който ги е дарил, изкупил, обдарил и осветил, т.е. към Господа Иисуса Христа? Ето защо ние трябва да отправяме всесърдечна благодарност най-вече и преди всичко към Бога, понеже това е велика християнска добродетел, завещана от светото Евангелие и намерила пълно приложение в живота на Божиите угодници и светии.

В днес прочетеното свето литургийно Евангелие (Лука 17:12-19) се разказва именно за десетте прокажени и съответно как ние, човеците, страдащи и излекувани, да не забравяме, а да изказваме дълбоката си благодарност към Всепогодателя Бога за всичките Му благодеяния към нас!

Веднъж Иисус Христос влязъл в едно село и бил срещнат от десет души прокажени. А проказата е една от най-тежките, труднолечима болест. Като видели Назареца, Който върши големи и необикновени чудеса, те извикали: "Иисусе Наставниче, помилуй ни!". Божественият Лечител се смилил над тях и им казал: "Идете, покажете се на свещениците", с което Той указал за тяхното изцеление и за необходимостта еврейските старейци да се уверят и удостоверят тяхното излекуване. И когато тръгнали, о, какво велико и блажено чудо, те изведнъж и с неизказана радост се почувствали изцелени от тежкото бремене на проказата! Само един, обаче, от тях се върнал обратно при Него, паднал на колене и със сълзи на

очи Му благодарил за възврънатото здраве. Иисус приел тази спонтанна радост, но попитал: "Нали десетимата се очистиха, а къде са деветте? Как не се намериха и други да се върнат, за да въздадат Богу слава, освен тоя другородец? Стани, иди си, твоята вяра те спаси.".

Братя и сестри,

Проказата е ужасна и труднолечима болест, при която цялото тяло се покрива с гнойни рани и която, както в миналото, така и днес се шири между човеците. С мощното Си Слово и Божествена власт, обаче, Господ Иисус Христос е излекувал в миналото десетте прокажени, но лекува и всички ония, които с дълбока вяра се обръщат към Него за изцеление.

Но наред с телесната проказа по света шества и друга една проказа, т.е. греховността, която поразява с не по-малко тежки рани душата, а и тялото на човека. А какво съдържа тя? В днес прочетеното апостолско четиво св. ап. Павел (Кол.3:4-11) изброява следните грехове: блудство, нечистота, страст, похот, користолюбие, гняв, ярост, злоба, злоречие и сквернословие. Тези грехове обезобразяват човека и го правят духовно прокажен и морално разложен. Оня, който ги извършва, навлича върху себе си Божия гняв. Затова и Апостолът ни съветва да отхвърлим всичко долно и ниско от себе си и да се облечем в новия човек, който се обновява в познанието, по образа на Своя Създател.

Тази духовна проказа на душата се очистива както чрез постоянно пребиваване в мир и покаяние: "Нека в мир и покаяние да изминем останалото време от живота си, от Господа да просим." - просителна ектения от светата Златоустова Литургия, така и в светото тайнство Изповед, когато човек в съкрушение изповядва всичките си грехове и се старее повече да не ги повтаря. Едва тогава Господ Иисус Христос ще докосне с Божествената Си благодат боледуващите ни души, тела и

сърца и ще ни дарува съвършено изцеление. От друга страна и ние по подобие на десетте прокажени трябва постоянно да се обръщаме към нашия Спасител, Церител и Осветител с думите: "Иисусе Наставниче, помилуй ме." или с така наречаната Иисусова молитва, която ни е препоръчана от светите отци: "Господи Иисусе Христе, Сине Божий, помилуй мене, грешния (грешната)". Тази еменно светоотеческа молитва трябва ежедневно, многократно и проникновено да повтаряме в себе си, докато почувстваме в сърцето си церителната, освещаваща и спасяваща Божествена благодат. И веднъж почувствали тази чудна свръхестествена и небесна благодат, която ни е духовно и телесно изцеление, нека да благодарим "из глубини сердца" за тази велика милост на Господа Иисуса Христа, за да се изкачваме по лествицата на религиозно-нравственото съвършенство. "Бъдете съвършени, както е съвършен и Небесния ваш Отец" (Мат. 5:48).

А днес, Той - Въплътеният Се Син Божий, продължава да пита изцелените от Него люде - а къде са деветте, т.е. всички вие, които получихте от Мен небесна подкрепа и благодатно изцеление? Този Христов въпрос остава без отговор, понеже ние, излекуваните или получилите Божествена помощ, сме неблагоприятни и отново сме поели доскорошния си утъпкан път на живота, живот на неблагоприятност, живот на греховност. Но нека да знаем, че неблагоприятността ни отдалечава от Бога и Той вдига благодатта Си от нас и ние още повече затъваме в мрачните лабиринти на греховете, докато искрената, дълбока благодарност, съпроводена с чисти и святи дела ни доближава и обединява с Твореца. Затова и св. ап. Павел ни съветва: "Винаги се радвайте, за всичко благодарете и непрестанно се молете, защото такава е спрямо вас волята Божия". Тълкувайки тези апостолски слова, св. Теофан Затворник казва: "Тези три добродетели определят нашето спасение". Нека не мислим обаче, че Бог се нуждае от нашата благодарност, понеже Той е Всесъвършен и Всесвят Дух, Който

обладава всичко в пълнота. "Бог е Дух и които Му се покланят трябва да се покланят с дух и истина" (Йоан 4:24), това ни препоръчва бащински и любвеобилно самият Господ Иисус Христос. Чрез това Богопреклонение и Богоблагодарение ние се изявяваме и оставаме до края на живота си словом и делом истински и достойни християни!

И тъй, братя и сестри, винаги и всякога дълбоко и всесърдечно да благодарим на Пресветата Троица - Отец, Син и Св. Дух за Неговите безкрайни, не толкова от материален, колкото от духовно-нравствен характер, Божествени благодеяния. Най-висш израз на нашата християнска благодарност е и ще остане през вековете светата Божествена Литургия, която според думите на св. Йоан Кронщадски е непрестанното и най-велико чудо на благодатното Божие царство, по време на която става чудотворното претворяване на предложените дарове от хляб и вино в Тяло и Кръв на Господа Иисуса Христа при умилителното и боговдъхновено песнопение: "На Тебе пеем, Тебе благославяме, на Тебе благодарим, Господи и Те молим, Боже наш!".

И наистина, Тебе прославяме, о, Всесвята, Единосъщна, Животворяща и Божествена Троица, на Тебе благодарим, Господи, Боже наш, от цялото си човешко естество, че Си ни изкупил с Драгоценната Си Кръв и Пречисто Тяло от греха и порока, задето Си ни създал, църковно просветил и осветил чрез благодатта на Пресветия Твой Дух, че ни обдаряваш с неизброимите Си благодеяния и милост и Те молим в смирение и покаяние, вяра, надежда и любов - удостои ни чрез Божествената Си благодат, в християнски дела и възвишени добродетели, да постигнем по молитвите на Св. Богородица и всички свети, спасение на душите си във вечния и Богоблажен живот, за да Ти въздаваме всесърдечна възхвала, слава, чест и поклонение на Тебе - Сладчайшия наш Изкупител, Лечител и Спасител, Господ Иисус Христос, ведно с безначалния Ти Отец и с Пресветия благ и животворящ Твой Дух, сега и през вековете. Амин!

Из книгата "ПРЕПОДОБНИ АНТОНИЙ ВЕЛИКИ - ЛЮБОВТА ПРОГОНВА СТРАХА - ЖИВОТ, ПИСМА, ПОУЧЕНИЯ"

Трето писмо

Антоний до своите скъпи чеда. Вие сте израилеви синове по рождение и аз поздравявам във вас тази духовна природа. Защо да ви наричам със земни и мимолетни имена, когато вие сте израилеви синове? Чеда, моята любов към вас не е земна, тя е духовна според Бога.

Не се изморявам да моля моя Бог ден и нощ за вас, за да можете да осъзнаете благодатта, която Той ви е дал. Бог не посети само веднъж своите творения; Той ги ръководи още от началото на света и чрез проявленията на Своята благодат духовно пробужда всяко едно поколение.

Чеда, не спирам да викам ден и нощ към Бога. Изпросвайте усърдно благодатта на Бога. Той ще ви изпрати от небето Този, Чието учение ще ви помогне да опознаете кое е добро за вас.

Чеда, ние живеем в смърт. Нашето жилище - това е килията на един затворник. Оковите на смъртта ни държат в пленничеството. Не давайте

сън на очите си и дрямка на веждите си! (Пс. 131:4) Отдайте се на Бога като напълно свети жертви и Го съзерцавайте с духовен взор, понеже според думите на апостола никой не може да види Бога, ако не е свят (Евр. 12:14)

Да, многообични чеда в Господа, нека ви бъде ясно: не забравяйте да вършите добро. То е успокоение за светиите, източник на веселие за ангелите в служението, което извършват сред нас, радост за самия Иисус при Неговото пришествие. Всъщност до този ден ангелите не са спокойни за нас. Също и за мен, който съм слаб човек и все още в това кално жилище, вие ще бъдете радост за душата ми.

Чеда, вярно е, че нашите болести и унижения пораждат скръб у светиите и причиняват плач и вопли, които те възнасят за нас пред Твореца на света. Ето защо Божият гняв се излива върху нас поради греховните ни дела. Нашият напредък

обаче в светостта предизвиква веселие сред сонма на светиите и ги кара да се молят много пред нашия Творец за достигане на блаженството и радостта. Също и Бог изпитва голяма радост от нашите дела и от ходатайството на светиите и ни удостоява с още по-големи благодеяния.

2. Знайте обаче това: Бог всякога обича Своите безсмъртни по природа творения, които не изчезват със смъртта. Той видя тази именно духовна природа да пада в пропастта, в която тя намери пълна и цялостна смърт. Законът на Завета изгуби своята сила, но Бог в Своята благодост посети творението Си чрез Мойсей. Този Мойсей, който постави основите на сградата на истината, пожела да излекува тази дълбока рана и да ни доведе до първото общение. Той не успя в това и си отмина. След него дойде сонма на пророците: те започнаха да градят върху тези основи, без да успеят да изцерят дълбоката рана на членовете на човешкото семейство; и те признаха своето безсилие. Сонма на светиите се събра от своя страна и неговата молитва се издигна към Твореца: "Нима няма балсам в Галаад? Нима там няма лекар? А защо няма изцеление за дъщерята на моя народ?" (Иерем. 8:22). "Лекувахме Вавилон, ала не оздравя; оставете го, и да идем всеки в земята си." (Иерем. 51:9). Отец се затрогна от тази молитва, която светиите отправиха към Неговата благодост за Единородния Му Син, понеже никоя твар не беше в състояние да изцери раната на човека, а само Той можеше да стори това, идвайки при нас. Затова Бог каза: "А ти, сине човешки, пригответи си нужното за преселване" (Иезек. 12:3). Отец не пощади и Собствения Си Син за спасението на всички ни. Той Го отдаде за нашите грехове (Рим. 8:32). Нашите беззакония бяха Неговото смирение; Неговите рани - наше смирение (Ис. 53:5). Той ни събра от единия до другия край на света, възкреси нашия дух от земята и ни научи, че ние сме членове един други.

3. Внимавайте, чеда, да не би за нас да се отнасят думите на св. ап. Павел: "Те изповядват, че познават Бога, а с делата си Го отричат, бидейки гнусни, непокорни и негодни за никаква добро дело" (Тим. 1:16). Нека всеки разкъса сърцето си (Иоил 2:13)! Нека сълзи да текат

пред Бога и всички да казват: "Какво да въздам Господу за всичките Му благодеяния към мене" (Пс. 115:3). Чеда, опасявам се също, че и други слова ще се отнесат към нас: "Каква полза от кръвта ми кога сляза в гроба? Ще те слави ли праха? Ще възвестява ли той Твоята истина?" (Пс. 29:10).

Вярвайте ми, обръщам се към вас като към разумни (I Кор. 10:15). Разберете това добре, което ви казвам и заявявам: ако всеки един от вас не постигне да намрази земните блага и да се отрече от тях с цялото си сърце, както и от всички зависещи от тях дейности, ако не успее после да издигне ръцете на своето сърце към нашия Отец на всички, за такъв няма спасение. Ако вие обаче правите това, което ви казах, Бог ще се смил над вас поради трудовете, които си налагате. Той ще ви изпрати невидим огън, който ще опали сквернота и ще дарува на духа ви първичната му чистота. Св. Дух ще живее в нас, Христос ще пребъдва сред нас и ние ще можем да славословим Бога, както подобава. Докато желаем да живеем в мир със светските неща, ние ще бъдем врагове на Бога, на Неговите ангели и свети.

4. Моногообични, отсега ви умолявам в името на нашия Господ Исус Христос, не пренебрегвайте вашето спасение и този тъй кратък живот да не ви причиня беда във вечния ви живот; нека грижата на едно гниещо тяло да не потули царството на неизразимата светлина; нека мястото, където понасяме вашите страдания, не погуби в съдния ден ангелския трон, който ви е отреден. Да, чеда, сърцето ми се чуди и душата ми се плаши: ние потъваме във водата, живеем сред удоволствия като хора, пияни от ново вино, понеже се оставяме да бъдем развличани от нашите желания, допускаме да властва в нас собствената ни воля и да отказваме да насочим своя зор към небето, за да търсим небесната слава и делото на светиите и да вървим занаяпред по техните следи...

Лошото поведение на някои от Неговите творения е накарало Бог да им даде име, отговарящо на техните дела. Той обаче ще даде по-голяма слава на ония измежду тях, които най-много са напреднали.

Превел от френски иконом Антон Вълчанов

17 януари - ПРЕПОДОБНИ АНТОНИЙ ВЕЛИКИ (Антоновден)

Преп. Антоний се родил в Египет през 251 г. Родителите му били добри християни. Осиротял на 12-годишна възраст. Наследил голямо богатство. Грижата за малката му сестра се паднала на него. Продал имота, раздал парите на бедните. Поверил сестра си на благочестиви хора и се отдалечил на уединено място. Станал на 35 години, преминал река Нил и се поселил в пустинята. Пост, молитва и труд запълвали целия му живот. Търпял несгоди, изкушения от нечисти духове. Станал известен молитвеник и чудотворец.

Народът се търпял при него за съвети и изцеления от разни болести. По време на гоненията при император Диоклетиан напуснал пустинята, отишъл в Александрия и давал дух на преследваните. Върнал се в пустинята, събрал монаси истроил манастир. Той е основател на монашеството; оставил правила за монашески живот. При появата на ереста на Арий отново отишъл в Александрия за защита на Православието. Върнал се на уединение и починал през 356 г. на 105 години.

Тропар на преп. Антоний Велики, глас 4.

Като подражаващ нравите на ревнителя Илия и следващ правите пътеки на Кръстителя, отче Антоние, станал си жител на пустинята и си утвърдил вселената с твоите молитви, затова моли Христа Бога да се спасят нашите души.

18 януари - свети Атанасий и Кирил Александрийски (Атанасовден)

Св. Атанасий Велики бил голям защитник г. на 80 години.

на православната вяра. Участвал в I Вселенски събор, дето се показал с благодатно озарен ум в защита на вярата против ереста на Арий. На 28-годишна възраст, след смъртта на архиепископ Александър, е ръкоположен за архиепери на негово място в Александрия. За вярата си е преследван и изпратен в изгнание 15 години. Страдал при императорите Констанций, Юлиан Отстъпник и при Валент, по време на когото известно време се укривал в една гробница. Жителите на Александрия тъй настоявали да се върне епископът им, че императорът като се опасявал от бунт, се съгласил. В старанието си да се омиротвори Църквата бил в постоянни спорове с еретиците. Починал през 373

Св. Кирил Александрийски участвал в III Вселенски събор и изобличил еретика Несторий. Написал много книги в защита на вярата; починал в мир през 444 г.

На същия ден - **св. Йоаким I, Патриарх Търновски**. Родителите му били знатни люде. Той се подвизавал в Света Гора, после в България - в пещера Красен-Червен. По негово време е станал съборът в гр. Лампаск, на Мраморно море в 1235 г., на който събор той е утвърден като български патриарх. И като патриарх се отличавал с аскетичните си подвизи и милосърдие. Починал през 1246 г.

Тропар на , глас 3.

Възсияли с делата на Православието и като сте погасили всичкото злословие, станяхте победители - победоносци. Обогатили всички с благочестие и украсили величаво Църквата, достойно открихте Христа Бога, Който дарява нам велика милост.

19 януари - преп. Макарий Египетски.

Преп. Макарий Египетски е роден през 293 в Горен Египет. Съвременник е на св. Атанасий Велики. Подвизавал се в пост и молитва и просиял в святост, като вършил чудеса. Починал в мир през 390 г. на 97 години.

Тропар на преп. Макарий Египетски, глас 1.

С блажен живот завършил житието си, с мъченическите ликове достойно се въдворяваш в земята на кротките, богоносни Макарие, и пустинята като насели като град, приел си благодат от Бога за чудеса, затова те и почитаме.

20 януари - преп. Евтимий Велики и св. Евтимий, Патриарх Търновски

Преп. Евтимий Велики е роден през 377 г. в Мелитин, Армения в благочестиво семейство. Въведен в свещенически чин от Мелитинския епископ, отишъл в Иерусалим, където основал манастир, събрал братя. Имал дар на чудотворство. Починал през 473 г. на 96 години. **Св. Евтимий, Патриарх Търновски** е роден в Търновград в знатно болярско семейство. Ученик е на преп. Теодосий Търновски, когото придружил до Цариград. Преп. Теодосий там починал в 1362 г. Евтимий заминал за Света Гора. Когато се върнал в Цариград византийските първенци му предлагали висока църковна длъжност, но той отказал и се върнал

в Търновград, поселил се при пещерата на Шишмановия манастир "Св. Троица" на десния бряг на р. Янтра при изхода на Дервента. След смъртта на патриарх Йоаникий III бил избран за Търновски патриарх през 1368 г. Основал религиозно-просветна школа - лаврата при църквата "Св. 40 мъченици". Преживял падането на Търново в 1393 г. Затова, че изобличил пашата за избиване с измама на 110 първенци от града, бил осъден на посичане. При изпълнение на присъдата ръката на палача се вдървила и мечът не го докоснал. Пощаден, отпосле бил изпратен на заточение в Бачковския манастир. Починал в 1402 г.

Тропар на светителя, глас 1.

С пустиннически подвиг просия и по достойнство на първосветителски престол се издигна, откъдето с лъчите на богопознанието и добродетелите озари всички и чашата на безкръвното мъченичество изпи. А сега, като предстоиш в горния Иерусалим, Евтимие, моли Христа, нашия Бог, за почитащите твоята памет.

21 януари - преп. Максим Изповедник, Св. мъченик Неофит

Преп. Максим Изповедник е роден в гр. Цариград. Получил високо образование, заемал висша длъжност в двореца на император Ираклий (VII в.). При върлуване ереста на монотелитите отишъл в Рим и по негово внушение папа Мартин, свикал събора в Латерна против ереста. Това като научил император Констанс II, приемник на Ираклий, оклеветил Максим и поискал да го изпратят в Цариград. Като не успял, заповядал през нощта да го хванат и отведат. Изправен на съд, бил оклеветен

и държавна измяна и вражда против царя. Нанесли му побой, тъй че земята около се оросила от кръвта му. Отрязали му езика, отсекли му дясната ръка и го влачили по улиците на града. Заточен в Херсон, починал в 622 г.

Св. мъченик Неофит е роден във Витиния, пострадал за вярата Христова, пронизан с копие през 290 г. На същия ден - **св. мъченици Евгений, Канидий, Валериан и Акила** - загинали за вярата, като били изгорени живи през 292 г.

Кондак на преп. Максим Изповедник, глас 8.

Ревнителят на Троицата, великият Максим, учещ ни ясно на Божествената вяра: да славим Христа в две естества, имащ воля и действия, в песни достойно ние, верните, да почетом, като викнем: радвай се, проповедниче на вярата.

Този брой състави свещеноиконом **Антон Вълчанов**